

Krščanski pogled na sporazumevanje

Postal sem nova stvar, oblekel sem Kristusa, ki je spremenil način mojega sporazumevanja.

V članku razmišljamo o dveh razsežnostih vsakega kristjana: o njegovi življenjski povezanosti s Kristusom ter o njenem ubesedovanju v vsakdanjem življenju. Bolj kot ločevanje na prvo in drugo razsežnost se besedilo usmerja na hkratni pogled obojega, ki ga lahko tako strnimo v preprosto, a temeljno spoznanje: postal sem nova stvar, oblekel sem Kristusa, ki je spremenil način mojega sporazumevanja!

Pred vami je torej razmišljanje o veličini krstne novosti, v katero smo potopljene in iz katere se dviga na novo govoreči človek, ki mu ukoreninjenost v Kristusu narekuje svojevrstno notranjo dinamiko sporazumevanja. Spraševali se bomo, kaj kristjani delamo z besedami. Pri tem se opiramo na opazanje jezikoslovcev, da je v besedi neizmerna moč, ki povzroči, da z njo opravimo dejanje: s tem ko npr. rečem *oprosti*, opravim dejanje opravičila; ko izrečem *obljubim*, se zavežem; ko izrečem *žal mi je*, obžalujem ... Ko sodnik izreče besede *Obdolženi je kriv*, opravi dejanje obsodbe. Ta ista in včasih še večja moč kot v obljubi, obžalovanju, opravičilu in obsodbi je prisotna tudi v vsakršni besedi, čeprav njeno učinkovanje ni vedno tako očitno, vendar je očitno, da beseda včasih zaboli, da z njo razveselimo ali razžalostimo, pridobimo prijatelja ali razdremo zvezo, da besede sprožijo vojno in sklenejo mir.

Beseda ni konj, a je še mnogo več. Če starši ali vzgojitelji npr. otroku ves čas govorijo *Tega ne boš nikoli znal*, *Tega ti ne zmoreš*,

To je pretežko zate, *Preneumen si, da bi to naredil*, otrok deluje tako, kot da tega res ne zmore in izrečene besede ga na neki način oblikujejo. Nasprotno pa npr. vzpodbudne besede *Sposoben si! To boš zagotovo zmogel! Že tolikokrat ti je uspelo in tudi tokrat ti bo!* odražajo, da starši otroku zaupajo in mu tako pomagajo, da izpelje stvari, razvija svoje talente.

Življenje kristjana je pravzaprav odslikava Božjega življenja, tako da lahko govorimo celo o dveh vidikih njegovega življenja in s tem tudi sporazumevanja. Po eni strani damo po svojih besedah Bogu priložnost, da deluje v našem vsakdanjem življenju, po drugi strani pa v vsakdanjem življenju živimo zakramentalne besede, po katerih nam Bog daje priložnost, da ga okušamo. Oglejmo si nekaj kratkih primerov zakramentalnih besed, po katerih nam daje Bog priložnost okušati svoje delovanje. Ko krstitelj izreče besede *Matej, jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha*, opravi dejanje krsta. Ko pri zakramentu spovedi duhovnik izreče besede *Jaz te odvežem od tvojih grehov ...*, so spovedancu odpuščeni grehi ter po tem zakramentu prejme milost sprave z Bogom in s Cerkvijo. In podobno pri vseh drugih zakramentih, upoštevajoč, da besedam vedno pridamo še to ali ono naravno snov, denimo vodo, kruh, vino ali olje. Zakramentalne besede torej vsebujejo moč Boga samega. Ob razmišljanju o njih trčimo na učlovečenje kot središčno skrivnost krščanstva, kakor jo je orisal apostol Janez v uvodu svojega evangelija. Omenjeni evangelist o drugi božji osebi spregovori kot o Besedi (Logosu), čeprav bi lahko

uporabil tudi kakšen drug pojem, ki je bil v tistem času pogosto v rabi, denimo Duh ali Modrost. Beseda je v četrtem evangeliju uvodoma predstavljena kot Bog sam, posledično pa lahko rečemo, da smo kristjani v uporabi naših lastnih besed deležni skrivnosti Jezusa, božjega Sina, ker je ta sprejel človeško naravo (prim. Flp 2,7). Ustvarjeni smo namreč po njem in zanj (prim. Kol 1,16): iz združenja Kristusa s človekom se rojeva novi človek, ki je po besedi in dejanju deležen božjega življenja.

Evharistija je prvovrsten primer dotikanja božjega in človeškega vidika besede. Duhovnikove besede *To je moje telo, ki se daje za vas*, so najprej povzročiteljice spremembe, ki se zgodi pri vsaki evharistiji, ko kruh in vino na oltarju postaneta Jezusovo telo in kri, poleg tega pa so besede Kristusa samega, pač v skladu z izgovorjenim: *To je moje telo*. Vidimo torej, da prav po Besedi Bog prihaja k človeku in človek k Bogu.

V govorjenju pa včasih uporabljamo besede, besedne zveze ali cele stavke, ki za kristjane niso pot, po kateri bi se pridružili Kristusu in bi bili po njem deležni božjega življenja, ali z drugimi besedami, ne predstavljajo poti svetosti. Drugače rečeno, vir razmisleka o besednem sporazumevanju za kristjana nikakor ne tiči v tem, da bi se - kot pravimo - *tako spodobilo*, temveč v skrivnosti Boga samega. Beseda, s katero ustvarjamo in poimenujemo, je namreč lastna Bogu. Prve vrstice Svetega pisma naslikajo stvariteljsko moč božje besede v nekakšnih slovesnih litanijah, v katerih se ponavlja stavek: *Bog je rekel*. Posamezen verz te hvalnice se vsakič zaključi: *Bog je videl, da je dobro*. Ustvarjeni bogupodobni imamo ne samo možnost, da ustvarjamo, ampak da se ustvarjamo. V besedi se dnevno učlovečujemo; enkrat veličastno in zlahtno, drugič grozovito in zlobno. Za razliko od božje besede je človeška beseda lahko plehka in šibka, uporabna za vsa-

kršno manipuliranje z resnico, za razdirajočo kritiko, uničujočo psovko, pekoče zbadanje, nespodbudno govoričenje, prazno govoričenje brez vsebine, za razdiralno opravljanje, neumno blebetanje, politične in ideološke kampanje. Božja beseda pa je ustvarjalna, zavezana resnici in resnicotvorna. Lahko bi celo rekli, da je božja beseda tista, ki naredi škandal krščanstva: ko Sin postane človeška oseba, še bolj pa, ko človek po Sinu postane deležen Božjega.

Nagovor

On nas je vzljubil in poslal svojega Sina v pravno daritev za naše grehe. (1 Jn 4,10.)

Središčna skrivnost zaveze med Gospodom in izraelskim ljudstvom je osebni Bog, ki se razodene z besedami in v dogodkih. To svojo posebnost glede na vse druge narode in njihove bogove je izvoljeno ljudstvo izrazilo takole: "Usta imajo, pa ne govorijo, oči imajo, pa ne vidijo, ušesa imajo, pa ne slišijo, nos imajo, pa ne duhajo, svoje roke, pa ne tipajo, svoje noge, pa ne hodijo, glasu ne dajo iz svojega grla." (Ps 115,5-7.)

Bog se je v svoji svobodi odločil, da spregovori izvoljenemu ljudstvu. To Božjo odločitev ali iniciativo, da izmed ljudstva izbere nekatere ljudi in po njih spregovori celotni skupnosti, imenujemo preroštvo, znotraj katerega poznamo preroke, kot so Izaija, Jeremija, Ezekiel in drugi, pa tudi modre, ki so Božji nagovor prelili v modrostne knjige. Temeljna izkušnja izraelskega ljudstva je zanimiva z dveh vidikov, in sicer: Božji nagovor je prvič vedno zelo konkreten tako v besedi kot tudi v prerokovem življenju, in drugič, namenjen je celotnemu ljudstvu in torej nikoli ni izključna domena izbrancev. Izrael je imel jasno izoblikovano zavest, da Bog stalno nagovarja svoje ljudstvo, in sicer na različne načine. Pisec Pisma Hebrejcem je tako zapisal: "Velikokrat in na veliko načinov je Bog nekoč govoril očetom po pre-

rokih" (1,1). Nekoliko poenostavljeno lahko rečemo, da je bilo Božje učlovečenje pravzaprav pričakovano.

Če je namreč Bog želel do konca in v polnosti uresničiti svojo odločitev, da spregovori svojemu ljudstvu, potem se je pač moral utelesiti in s tem odpraviti potrebo po izbranih posrednikih, ki so govorili v njegovem imenu. Ta Božji nagovor, če nadaljujemo z mislijo pisca Pisma Hebrejcem, je vrhunec vseh nagovorov, saj pravi: "V teh dneh poslednjega časa pa nam je spregovoril po Sinu."

Središčnega pomena je dejstvo, da se Bog razodeva po besedi. Ko je Mojzes v imenu vsega ljudstva z Gospodom sklenil zavezo, je prejel deset zapovedi, ki jih Eksodus pravzaprav imenuje besede: "Tedaj je Bog govoril vse te besede in rekel ..." (2 Mz 20,1) ali pa: "Iz obličja v obličje je Gospod iz ognja govoril z vami na gori. Takrat sem stal med Gospodom in vami, da bi vam naznanil Gospodovo besede ..." (5 Mz 5,4). Gospodove besede, torej vsebina njegovega govora, so bile seveda desetero zapovedi. Z drugimi besedami; Postava je pravzaprav Beseda, ki jo Bog spregovori svojemu ljudstvu.

Pomembno Mojzesovo doživetje, ki se je zgodilo pred sklenitvijo zaveze, je bilo razodetje Boga kot edinega. Edini pravi Bog, ki o sebi pravi: "Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ki sem te izpeljal iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti" (2 Mz 5,2), sebi izvoljenemu ljudstvu obljubi deželo, ki v judovski zgodovini vse bolj dobiva eshatološko razsežnost: Bog bo svoj načrt dokončno izpolnil ob polnosti časov.

V luči učlovečenja Božjega Sina zagledamo tudi vse božje nagovore skozi zgodovino v novi perspektivi; Bog je po človeških posrednikih pripravljal pot, ko se dokončno in popolno razodene, kar je vrhunec zgodovine odrešenja. V osebi Jezusa Kristusa se razodeva moč, ki je lastna Bogu in odseva Bož-

jo popolnost in svetost. Edino v tej moči ljubezni, miline, odpuščanja, milosti in sprave se lahko spremeni podoba človeka tega sveta. Tudi mi smo ob učlovečenem Bogu vključeni v ta proces, kar je zastonjski dar in prežema vse naše bitje; tudi besede. Pravzaprav je jezik temeljnega pomena, saj z "*njim hvalimo Gospoda in Očeta in z njim preklinjamo ljudi, ki so ustvarjeni po Božji podobnosti. Iz istih ust prihaja blagoslov in kletev. Moji bratje, to se ne sme tako goditi. Je mar studenec v istem izviru sladek in grenek? Ali lahko, moji bratje, smokva rodi olive ali trta smokve? Tako tudi slan izvir ne more dati sladke vode.*" (Jak 3, 1-12.)

Sladkost in grenkoba jezikovnega izražanja si poglejmo ob preprostih besedah, ki ju uporabljamo v vsakdanjem življenju: *nikoli* in *vedno*. Z njima lahko tvorimo povsem spodbudne stavke, denimo *Še nikoli nisem videl kaj tako lepega!* Ali pa *Z mano je vedno tako prijazen*. Lahko pa ju uporabimo tudi v drugih pomenih, kot na primer za ultimat: *Da mi nikoli več ne narediš tega!* Ali pa kot očitek: *Ah, tako in tako je vedno prepozen*. Vprašanje, ki se zastavlja, je, v kolikšni meri lahko kristjan z uporabo takšnih fraz živi svoje poslanstvo templja Božje ljubezni. Če bi imel Bog z nami ultimativen odnos ali če bi gledal na to, kar navadno (ali pač vedno) počnemo, potem apostol nikoli ne bi mogel zapisati, da nas je Bog vzljubil. Poudaril je torej, da je Božja ljubezen pred vsako našo vrlino. Bog nas je vzljubil povsem zastonj, ne glede na naša dejanja. Kristjan, ki si prizadeva za sveto življenje, odseva Božjo logiko, ki ne gleda na dejanja, ampak ljubi zato, ker smo. V takšni logiki je uporaba besed *nikoli* in *vedno* problematična, v vsakem primeru pa mora postati zelo premišljena.

V svojih pogovorih lahko sem in tja tudi zaslutimo željo, da ne bi ostali nikomur ničesar dolžni. Ko gre za obdarovanje, imamo spontano željo, da bi prejeti dar tako ali dru-

gače vrnili. Ko nam ta ali oni znanec naredi uslugo, mu želimo poplačati. Z vidika pravičnosti je takšno ravnanje hvalevredno in bogu hvala, da imamo razvito odgovornost pravičnega povračila. Pa vendar se lahko ta občutek razvije v oblike, ki znajo biti težavne. Slišimo lahko na primer ponosno samohvalo: *Jaz nisem nikomur ničesar dolžan*, ki lahko odraža duhovno stanje odklanjanja vsakršne odvisnosti ali zastonjskega daru. Ker pač na tem svetu ničesar ne prejmemo zastonj, moramo vse plačati. Tako se govori in tako upravičujemo svoje plačevanje uslug. In nato imamo občutek, da smo dosegli nekakšno popolnost, če imamo poravnane vse račune.

Temeljna krščanska duhovna izkušnja pa je ravno obratna, saj smo odrešenje v Kristusu prejeli povsem zastonj, brez vsakršnih zaslug in še bolj brez možnosti odplačila. Zapisati ali izgovoriti to središčno krščansko misel še ni pretirano težko, medtem ko je sprejeti to dejstvo nekaj drugega. Morda je zastonjsko sprejemanje eden največjih duhovnih naporov sploh. Vendar tukaj ne mislimo na prejetanje takšnih ali drugačnih daril in pozornosti, ki bi jih bilo težko sprejeti, temveč bolj za tisto, kar prejmemo, gre za nas same. Če sprejmemo zastonjski dar, si obenem priznamo svoje uboštvo. Ker pa je naša narava ranjena, nam dejstvo, da moramo nekaj prejeti in sprejeti zastonj (se pravi brez možnosti povračila ali plačila), predstavlja težavo, včasih kar nevarnost.

Sposobni smo denimo odplačati dolgove, lahko se tudi spravimo med seboj, ko se ranimo v konflikth, nasprotno pa se pred Bogom - opazujoč Kristusov križ - težko postavljamo v duhu popolne in dokončne poravnave. Odrešenje smo vendar prejeli v zastonjski dar, pa Jezus za to ničesar noče niti ne predvideva kot povračilo. Morda le to, da ponižno priznamo svoje uboštvo, zaradi katerega, tudi če vse zemeljske dolgove poravnamo (in je že prav, da jih), svojega odrešenja

ne moremo odplačati, temveč ga lahko samo ponižno sprejmemo.

Morda bi se lahko sem in tja v svojih življenjih, okrepljeni in pretreseni nad zastonjsko Kristusovo daritvijo, drug drugemu večkrat preprosto zahvalili za prejeto in preprosto za to, da smo, da obstajamo, da smo drug drugemu dar. Morda bi lahko manj vztrajali na povračilu za vsako ceno. Morda bi se lahko kdaj pa kdaj požvižgali na tisto znano *Ne moreš priti praznih rok* in prijateljem podarili sami sebe, ne pa zavitek mlete kave in napolitanke za otroke. Kristusova zastonjska daritev prinaša torej tudi novo kvaliteto v medsebojnih odnosih, ko odkrivamo lepoto *BITI*, ki je pred *IMETI*.

Govor

Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte evangeliju! (Mr 1,15.)

Kristjani želimo doseči polnost krščanskega življenja, ki je v popolni ljubezni¹, kar Jezus v evangelijih izrazi enkrat kot *Bodite torej popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče!* (Mt 5,48), drugič pa kot *Bodite torej usmiljeni, kakor je usmiljen vaš nebeški Oče!* (Lk 6,36). Greh je torej nekaj izključenega za tiste, ki smo obekli Kristusa (prim. Gal 3,27). Pa vendar okušamo svojo grešno naravo kljub želji in volji po doseganju popolne ljubezni, ki je samo v Očetu². Še več, apostol Janez je zapisal: *Če rečemo, da smo brez greha, sami sebe varamo in resnice ni v nas* (1 Jn 1,8). Razumljivo je torej, da v molitvi očenaša prosimo za odpusčanje, ki je sorazmerno z našim lastnim odpusčanjem: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom* (prim. Lk 11,4; Mt 6,12). Na ravni dejanj in govora smo torej v boju za tisto spreobrnjenje k svetosti in k večnemu življenju, h kateremu nas Gospod nenehno kliče (KKC 1426). Rečemo lahko, da je spreobrnjenje bistvena sestavina našega krščanskega življenja.

Ustavimo se torej nekoliko ob pozivu k spreobrnjenju. V jedrnatem poročilu Markovega evangelija je ta poziv prva Jezusova beseda in hkrati, kot pravi, oznanilo Božjega evangelija (1,14).

Ne gre torej samo za eno izmed Jezusovih naročil ali priporočil, temveč za bistveni del oznanila. Svoje spreobrnjenje smo v prvi vrsti pokazali pri krstu, pa vendar se moramo zanj odločati stalno. Postati mora preprosto bistveni del našega krščanskega življenja, ki se bo odražalo tako v mislih in besedah kot dejanjih, kajti *“če pa kdo v besedi ne dela napake, je popoln mož in zmožen obrzdati svoje telo”* (Jak 3, 1).

Po besedi Bog prihaja k človeku in po besedi drug do drugega se tudi mi učlovečujemo v dostojanstvu božjih otrok. Uresničitev Jezusovega poziva *Spreobrnite se in verujte evangeliju* se mora torej začeti udejanjati v naših mislih, odražati v besedah in dejanjih.

Miselni svet je potrebno negovati ter čuječe in preudarno razločevati misli, presojati med različnimi navdihi in ostati povezan z Božjo modrostjo, ki je vir vsakršne rodovitne misli, stvariteljske in graditeljske moči besede ter plemenitih dejanj, kajti že stari Grki so poudarjali, da sta misel in beseda eno.

Starozavezni Sirah se sprašuje: *Kdo bo po mojih mislih mahnil s šibami, po mojem srcu z modro vzgojo, da ne bo prizanašala mojim zablodam in mi ne bo dovolila greha; da se bodo kopičile moje napake in ne množili moji grehi ...* (Sir 23, 2-4.)

Ko se modri Sirah v svojem izvirnem slogu sprašuje, kako se izogniti grehu, začne pri mislih (*Kdo bo po mojih mislih mahnil s šibami*). Obenem pa na drugih mestih tudi sam daje nekaj odgovorov oz. napotkov in nasvetov, npr.: *O tistem razmisli, kar ti je zapovedano, skritih stvari namreč ne potrebuješ. Ne ubadaj se s stvarmi, ki presegajo tvojo nalogo, saj ti je bilo razloženo več, kakor prenese človeška pamet. Mnoge je namreč zapeljala nji-*

hova prenagla sodba, njihovo razumnost je spodkopalo popačeno mnenje. (Sir 3, 22-24.) Ali pa: *Ne povzdiguje se v hotenju svoje duše, da ne bo tvoja duša raztrgana kot bik. Svoje listje boš požrl, svoje sadeže uničil, sam pa ostal kakor suho drevo. Hudobna duša bo pogubila tistega, ki jo ima, in ga izročila njegovim sovražnikom.* (Sir 6, 1-4.)

Ali spet: *Človekov napuh se začne s tem, da odpade od Gospoda, da se njegovo srce izneveri svojemu Stvarniku. Začetek napuha je namreč greh, kdor se bo napuhu predajal, bo sprožil poplavo gnusobe.* (Sir 10, 12-13.) Sirah torej med drugim svari pred prenaglo sodbo, popačenim mnenjem, povzdigovanjem sebe, hudobnostjo, napuhom idr. ... V boju za spreobrnjenje misli je eden izmed pomembnih napotkov npr. *Kdor izpolnjuje postavo, gospoduje svoji misli, zakaj modrost je najvišja stopnja strahu Gospodovega* (Sir 21, 11), ki nas usmeri k iskanju Božje modrosti, s pomočjo katere lahko gospodujemo svojim mislim. Gospodovati svojim mislim oz. jih obvladovati predpostavlja, da je v mislih velika potencialna moč, ki lahko gradi ali ruši človeka, zato jim je treba dati pravo smer, jih naravnati po kompasu Božje modrosti, da bodo prinašale dobre sadove. *Poglobljaj se v Gospodove zapovedi, nenehno premišluj o njegovih ukazih. On bo utrdil tvoje srce in dano ti bo hrepenenje po modrosti.* (Sir 6, 37.) Knjiga modrosti nam pomaga razumeti, zakaj je treba gospodovati svojim mislim, kajti *modrost ne bo stopila v dušo, ki snuje hudobijo, ne bo prebivala v telesu, ki ga je zaslužnil greh. Sveti duh vzgoje bo namreč bežal pred zvijačnostjo, umaknil se bo nespametnemu umovanju in prizadelo ga bo, če bo nastopila krivičnost. Modrost je duh, ki človeka ljubi, toda bogokletnika ne bo oprostila krivde za njegove besede. Bog je namreč priča njegovim skrivnim mislim, resničen opazovalec njegovega srca in poslušalec jezika.* (Mdr 1, 4-7.)

Sveti duh vzgoje, ki je najboljši vodnik misli, besed in dejanj, želi usmerjati človeka, ker

ga ljubi, vendar ima obenem nekaj "razpisnih pogojev"; ne more sobivati z grehom; s hudobijo, z zvijačnostjo, s krivičnostjo, z nespametjo ... Bog je namreč priča človekovim skrivnim mislim, resnični opazovalec njegovega srca in poslušalec jezika, zato je naše razmišljanje bolj vidno in odkrito, kot se morda na prvi pogled zdi, in pomeni začetek ali dobrega ali zlega. Vendar v povezanosti s Kristusom tudi naše mišljenje postaja podobno njegovemu, saj po Sv. Duhu usmerja naše misli, da "mislimo, kar je zgoraj", in iščemo modrost od zgoraj, ki je "najprej čista, nato miroljubna, prizanesljiva, dovzetna, polna usmiljenja in dobrih sadov, brez razločevanja in hinavščine". Te modrosti ne moremo doseči, če imamo v srcu "grenko nevoščljivost in prepirljivost" (Jak 3, 13).

Da je naše besedno sporazumevanje, s katerim odražamo svoj miselni svet, temeljnega pomena na poti spreobrnjenja, kažejo tudi številni svetopisemski odlomki, ki spodbujajo k premišljenemu in preudarnemu govorjenju ter k izogibanju grehu z besedami. Ogledjmo si samo nekatere:

Sir 14, 1-2: Blagor človeku, ki s svojimi usti ne greši, ki zaradi grehov ni potrta. Blagor človeku, ki mu duša ničesar ne očita in ni izgubil upanja.

Sir 23, 7-11: Poslušajte, otroci, kako boste vzgojili usta! Kdor se bo namreč tega držal, se ne bo ujel. Po svojih ustnicah se bo pustil ujeti grešnik; porogljivec in prevzetnež bosta spodrsnila zaradi njih. Svojih ust ne navajaj na priseganje, naj ti ne pride v navado imenovati Svetega; zakaj kakor služabnik, ki je stalno v preiskavi, ne bo brez krvavih marog, tako tudi tisti, ki kar naprej prisega in kliče Ime, ne bo očiščen greha. Mož, ki veliko prisega, bo čedalje bolj poln nepostavnosti in šiba ne pojde mimo njegove hiše. Če priseže brezvestno, njegov greh pade nanj, če priseže nepremišljeno, greši dvakratno; če priseže po krivem, ne bo opravičen, njegova hiša bo namreč polna nesreč.

12-15 Je govorjenje, ki ga lahko primerjamo s smrtjo ... Ne navajaj svojih ust na opolzko nevzgojenost, ker je v njej grešno govorjenje ... Človek, ki se navadi nesramnega govorjenja, bo vse svoje žive dni neolikan.

Sir 5, 10-14 Bodi trden v svoji pameti, ena sama bodi tvoja beseda. Bodi hiter za poslušanje, odgovarjaj pa premišljeno. Če imaš kakšno pametno misel, bližnjemu odgovori, če pa ne, deni roko na usta. Slava in sramota sta v pogovoru, jezik je človeku v padec. Ne dopusti, da bi te imeli za obrekljivca, s svojim jezikom ne nastavljal zasede, zakaj sramota je na tatu in huda obsodba na človeku z dvojnimi jezikom.

Sir 7, 12-14 Ne trosi laži zoper svojega brata, tudi prijatelju ne delaj česa podobnega. Ne dovolj si nobene laži, zakaj ta razvada ne prinaša nič dobrega. Ne bodi gostobeseden v zboru starešin, pri svoji molitvi ne ponavljal besed.

Jak 5, 12 Predvsem pa, moji bratje, ne pri-segajte, ne pri nebu ne pri zemlji ne s kako drugo prisego. Vaš "da" naj bo "da" in vaš "ne" naj bo "ne", da ne zapadete sodbi.

Jak 5, 9 Ne godrnjajte drug nad drugim, bratje, da ne boste obsojeni.

1 Pt 2, 10-12 Kdor hoče ljubiti življenje in videti dobre dni, naj zadržuje svoj jezik od zla in ustnice od zvijačnega govorjenja. Ogiblji se zla in delaj dobro. Išči mir in hodi za njim. Zakaj Gospodove oči so uprte v pravične in njegova ušesa v njihovo prošnjo, Gospodovo obličje pa je zoper hudodelce.

Laž, godrnjanje, nesramno in zvijačno govorjenje, obrekovanje, krivo priseganje itd. nas oddaljujejo od Božje modrosti in zapirajo pot Božji milosti, ki nam jo Bog podarja na poti spreobrnjenja. Toda iz ukoreninjenosti v Kristusu in zaupanja v njegovo besedo tudi naše misli, besede in dejanja dobivajo evangelijske razsežnosti, da se zgodijo čudežni ulovi po zgledu Petra, ko pravi: "Na tvojo besedo bom vrigel mreže" (Lk 5,5), ter doživi, kako Božjo obljubo spremljajo dejanja in blagoslov. Božja

beseda daje blagoslov, rodovitnost za posameznika in za celo skupnost ter vedno izgrajuje. Naša vera torej temelji na Kristusovi besedi, da verujemo in storimo nekaj drugega, kot vidijo naše oči.

Odgovor

Božja ljubezen, razlita v srca, ki človeka spodbuja k oznanjevanju

Človek je bitje odgovora, saj ga je nekdo ustvaril, ogovoril. Človekovo življenje lahko razumemo kot odgovarjanje njemu, ki ga nenehno ogovarja. Za kristjana je odgovor predvsem v oznanjevanju čudovitih del, torej sadov in vsega, kar se glede na izkušnjo božjega nagovora spremeni v naših življenjih. Središčna zapoved za Staro kot tudi Novo zavezo je ljubezen do Boga in bližnjega, ki človeka spremeni; prim. Lk 10,25sl., kjer imata središčno mesto glagola *videti* in *narediti*. Sicer pa je prvovrstni odgovor na božje obljube Jezus sam, in sicer v svoji popolni daritvi, ki jo je vnaprej obhajal pri zadnji večerji, rekoč *To je moje telo, ki se daje za vas*.

Z besedo damo obljubo, se zavežemo, sklenemo zavezo, sprejmemo odgovornost in poslanstvo; z drugimi besedami, damo odgovorno od-govor. To se kaže na različnih ravneh; tako pri besednem izražanju; izrekanju besed, obljub ..., kot v dejanjih; pri sprejemanju poslanstva. Poslanstvo kristjana je pričevanje o Božjih delih v njegovem življenju. Zagotovo je prva odgovornost kristjana, da s svojim življenjem pričuje za Kri-

stusa, pa vendar nam Jezus pravi: *Pojdite in oznanjajte* (prim. Lk 9, 10). V tem naročilu je vendarle glavni poudarek na besedah. To beremo tudi o apostolski dobi Cerkve, ko na primer Peter spregovori v Apd³ ali Pavel v svojih pismih. Naša odgovornost je torej, da se zavemo, da je naše poslanstvo z besedami oznanjati Kristusa. Pri tem ne gre za velike prepričevalne govore, ampak preprosto izreči "Bog je ljubezen"; ali pa za kratko pričevanje o tem, kakšna je moja izkušnja delovanja Boga v mojem življenju; ali pa povabilo v cerkev k molitvi; ali beseda vere: da torej izrečem oz. izpovem svojo vero v Jezusa Kristusa.

Po besedi smo bili poklicani v življenje, po njej se učlovečujemo ter soustvarjamo Božje stvarstvo.

Beseda je pomemben smerokaz na poti spreobrnjenja; vsebuje neizmerno moč, s katero lahko ustvarjamo in izgrajujemo, če črpamo iz Božje modrosti. Izkušnja božjega nagovora in zastonskega odrešenja v moči ljubezni, miline, odpuščanja, milosti in sprave človeka spodbuja, da o tem božjem delovanju govori in tako od-govori Njemu, ki ga ogovarja in kliče v življenje.

1. Prim. Dogmatična konstitucija o Cerkvi, 40.
2. Prim. Dogmatična konstitucija o Cerkvi, 11.
3. Denimo Apd 2,14: "Tedaj je vstal Peter z enajsterimi, povzdignil glas in jih nagovoril...", ali 2,22: "Možje Izraelci, poslušajte te besede!"